

Tiana Dužáková, 14 rokov, Dolný Kubín

Nádejná

Už odjakživa som bola veľmi čulá a neposedná dievča. Na jednom mieste som nevydržala ani pár sekúnd, hneď ma to tiahlo k zaujímavejším veciam. Nedokázali ste ma udržať na jednom mieste, bola som ako motýľ, ktorý lieta z kvetu na kvet. Ako päťročná som pravidelne utekala zo škôlky, na strednej na diskotéky. Väčšine ľuďom to prekážalo, to však neplatilo pre moje dvojča, môjho brata Filipa. Už pred narodením sme boli spriaznené duše, po ňom sme sa stali takmer jednou osobou. Boli sme ako jedna duša v dvoch telách. Moje búrlivé nálady vždy zlepšoval on, chlapec pokojný ako piesočná pláž, kým ja som bola ako more. On jediný mi rozumel, počúval ma a pomáhal mi, keď bolo treba. Ľudia si nás nevedeli predstaviť oddelene. Osud však rozhodol za nás, a keď sme mali 16, môj brat navždy zmizol z môjho života.

Prešlo 7 rokov od nášho rozdelenia, no ja som stále pociťovala rovnakú stratu, bolesť, akú som pociťovala už od začiatku nezmenšila sa. Stala sa zo mňa troska, cítila som, že nikam nepatrím a nevedela som sa zaradiť do skutočného života. Prešla som tuctom terapií, premiestňovaná od jedného psychológa k druhému, ale nikto mi nevedel pomôcť. To dokázal iba Filip. Lenže práve strata dvojčat a ma tam dostala. Celé roky somsa pretĺkala životom, nič pre mňa nemalo zmysel ani cenu. Ledva som zmaturovala, našla si malý podnájom, ktorý som si len tak tak mohla dovoliť. Pracovala som v miestnej knižnici, väčšinou od skorého rána do zatváracích hodín. Tam som trávila všetok svoj voľný čas. Sledovala som, ako moji rovesníci odchádzajú na vysoké školy, ženia sa a zakladajú rodiny. Ja som medzi tým práchnivela v práci, ktorá pre mňa neznamovala nič viac, než len príjem platu.

Jedného dňa som bola na ceste do kaviarne, keď som si všimla dve malé deti, brata a sestru, ako spolu behajú po ulici a zabávajú sa. Boli tak šťastné, ich úsmevy žiarili ako hviezdy na oblohe. Spomenula som si na časy, keď som aj ja takto šantila s Filipom. Vtom som si uvedomila, že on by nechcel, aby som za ním smútila a zabudla žiť. Vedelasom však, že sa musím pohnúť, musím niečo robiť, aby som zabránila tej rutine, ktorá sa so mnou tiahla už prídlho. Zistila som, že chcem znova začať žiť. V duchu som poďakovala deťom na ulici a rozbehla som sa domov. Tam som si zbalila oblečenie, doklady a peniaze a vyrazila na vlakovú stanicu vediac, že do svojho podnájmu sa už nikdy nevrátim.

Bolo mimoriadne vlhko, na september až nezvyčajne zima a kvôli hmle som nedovidela ani na 15 metrov. To mi však vyhovovalo, hmla ma skryla a mala som možnosť nepozorovane sledovať životy ostatných ľudí na stanici. Každý z nich niesol v sebe iný príbeh, niečo, čo ich robilo jedinečnými. Ten muž pri lavičke môže byť lekárom, ktorý denne zachraňuje ľudí a tá stará žena jeho pacientkou. Žena pri pokladni možno mešká na stretnutie so svojou dcérou, dievča za ňou mieri za svojou starou mamou. Toľko možností a ani jedna nemusí byť správna. Pomyslel by si niekto o mne, že som znovu našla vôľu žiť? Že sa chystám na cestu, ktorá mi má zmeniť život? Zaujala som niekoho natoľko, aby si o mne utvoril nejakú predstavu? S mojimi modrými vlasmi a čiernou linkou pod očami určite.

A tak, zaujatá myšlienkami na ostatných, som vrazila do obrovského muža. Meral skoro dva metre a mal takú hustú bradu, že len kúsok po kúsku som mohla zazrieť jeho bledú tvár. Jeho

husté obočie sa zvrátilo a v jednom momente som si pomyslela, že snád' toho muža poznám a možno on pozná mňa, ale náš krátky očný konakt prerušil zvuk škripajúcich koliesprichádzajúceho vlaku. Vďačná za prerušenie tohto trápneho incidentu som vyrazila k otvárajúcim sa dverám vozňa a nastúpila doň. Po chvíľke hľadania som našla prázdne kupé, do ktorého som sa usadila. Zatiahla som rolety na dverách a sadla si na nepohodlnú sedačku pri okne. Zapozerala som sa na zahmlenú scenériu stanice. V tejto chvíľke ticha som rozmýšľala nad tým, čo budem teraz robiť. Áno, prvý krok mám za sebou, ale čo ďalej? Kam pôjdem? Pulz sa mi zrýchľil pri tejto myšlienke. Vyrazila som z domu, neobzerala sa naspäť a teraz cestujem ktoviekam, bez jediného náznaku vedenia, kde táto nepremyslená cesta skončí. Moje úzkostlivé myšlienky prerušilo klopanie na sklo dverí. Pomaly som vstala, odhrnula som žalúzie a odhalila som robustnú postavu toho istého chlapa, do ktorého som pred menej než desiatimi minútami vrazila. „Mám ja ale šťastie“, pomyslela som si, keď som mu hlavou naznačila, že tam je voľné. S miernym úšrnom na tvári vkročil do kupé. „Tak sa znova stretávame“ zamrmlal si, keď si sadal rovno oproti mne. Náhle mi preskočil v hlave obraz niekoho iného, s podobným hlasom, niekoho koho som poznala, ale teraz som si nevedela vybaviť jeho tvár... Chlapík si medzitým vytiahol skicár a začal kresliť. Šokovane som na neho fľochla. Naozaj som nečakala, že muž ako on bude mať cit pre umenie. Ja som popravde bola vždy veľmi netrpezlivá na kreslenie, nedokázala som sedieť viac ako dve minúty s ceruzkou v ruke. To Filip bol vždy ten, kto skicoval až do polnoci. Neustále nachádzal nové inšpirácie, kreslil všetko, čo videl, aj čo si len predstavoval. Občas nakreslil aj mňa, lenže to bolo iba zriedka. Zvykol hovoriť, že som moc živá na to, aby ma zachytil na papier.

Mysliac na Filipa som si nevšimla, že muž z môjho kupé sa so mnou snaží nadviazať rozhovor. Uvedomila som si to, až keď mi rukou zamával pred tvárou. „Prepáčte, zamyslela som sa“ zahanbene som odvetila po tomto pokuse upútať moju pozornosť. „To je v pohode, aj ja sa niekedy tak zamyslím, že stratím prehľad nad tým, čo sa deje.“ povedal a upokojujúco sa na mňa usmial. Ďalej pokračoval v konverzácii a ja som si uvedomila, že práve toto potrebujem. Už pridlho som sa vyhýbala ľudskému kontaktu, zakuklila som sa do svojej vlastnej ulity naplnenej sebaľútosťou. Nastal čas to zmeniť. „Takže, kam máte namierené?“ spýtala som sa, čakajúc, že sa inšpirujem jeho destináciou. „Ja... idem navštíviť moju sestru“ odvetil váhavo, akoby si nebol istý, či to je dobrý nápad. „Napäté vzťahy?“ On pokrútil hlavou a nachvíľu sa zamyslel. „Dlho sme sa nevideli, neviem či vôbec vie, že žijem, neviem, ako sa má ona a neviem ani len, kde ju začať hľadať“ povedal so sklonenou hlavou. Rozmýšľala som, aký mal dôvod, aby sa odcudzili. Bola to jeho chyba? Bola to náhoda? Nechcela som sa ho na to pýtať, sama by som nerada rozprávala o mojom bratovi s neznámym človekom. Pozrela som sa naňho a videla som, že po jeho tvári stekajú slzy. Odvrátila som sa, nechcela som, aby sa cítil ponížene, vinou spoločnosti, ktorá pokladá slzy mužov za prejav slabosti. Po chvíli, ktorá mi pripadala ako večnosť som usúdila, že žiaden záchvat plaču sa nekoná, a tak som sa snažila taktne zmeniť tému. „Ako sa vlastne voláte?“ spýtala som sa prvú otázku, ktorá ma napadla. „F-Filip“ zamrmlal a na tvári sa mu objavil vďačný skoro-úsmev. Obaja sme vedeli, že sa snažim odpútať pozornosť od jeho slz, ale bol rád, že to nespomínam. Bola som priveľmi zaujatá nad zmenou témy, a tak som sa ani nepozastavila nad jeho menom. „Ja som Tiana“ predstavila som sa. Odkedy môj brat odišiel, meno Jana som nepoužívala. On ma tak zvykol volávať. Zvykol.

Po polhodine rozprávania o ničom sa rozhovor obrátil na mňa. Filip sa ma spýtal kam cestujem. „Vieš, že vlastne ani neviem? Len tak z ničoho nič som si povedala, že potrebujem

zmenu, a tak som nasadla na prvý vlak, ktorý šiel a kúpila si lístok na konečnú zastávku. Možno sa mi niekde zapáči natolko, že tam ostanem. Viac pravdepodobné je však, že prejdem celú krajinu a vrátim sa naspäť. Aj tak si myslím, že táto cesta nie je celkom zbytočná. Ved' cestujem len pár minút a už som našla človeka, ktorý sa so mnou rozpráva“ Nespomenula som, že posledných pár rokov som premárnila pracovaním v knižnici vyhýbajúc sa ostatným ľuďom kvôli traume z detsva. Ani to, že on bol prvým náznakom nejakého priateľstva, ktoré som za sedem rokov nadviazala. Na to bolo ešte moc skoro. On len prikývol a usmial sa, ako keby ma chápal. „ Tak to ti želim veľa šťastia“ povedal.

Prešlo pár hodín cesty, prešli sme cez nespočetné množstvo miest a dedín. Náš rozhovor však neutíchol ani na chvíľku, rozprávali sme sa ako najlepší kamaráti. Preberali sme rôzne témy, od školy až po naše najvtipnejšie zážitky. Cítila som sa s týmto cudzincom tak príjemne! V tom momente som vedela, že nás dvoch čaká ešte veľa spoločných zážitkov. Takýto typ človeka nájdete len raz za život. V jednej chvíli povedal niečo tak vtipné, až sme sa obaja začali smiať ako blázni. A vtedy som si uvedomila, že ten smiech poznám. Ale to predsa nebolo možné. Akoby tento dospelý chlapík s bradou a hlbokým hlasom mohol byť mojim bratom? „Asi som sa zbláznila“, povedala som si. Ale nedalo mi to pokoja. Všimla som si isté podobnosti medzi nimi. Áno, mal rovnaké meno a podobný smiech, to musím uznať ale ako by to mohol byť on? „Ved' Filip umrel pred siedmimi rokmi“, opakovala som si v hlave. Filip na mňa pozeral, prekvapený mojou náhlou zmenou nálady. „Je všetko v poriadku?“ opýtal sa s obavou v očiach.

„Ja... pripomínaš mi niekoho, koho som kedysi poznala“ vyšlo zo mňa nakoniec. On zdvihol obočie a odvetil : „ Naozaj? Koho?“ „Môjho brata Filipa. My sme dvojčatá, teda boli sme, ale on zomrel. Bolo to už dávno..“ povedala som. Filip náhle zbledol. Zavládlo medzi nami ticho a ja som uvažovala, či som neprezradila priveľa. „Jana?“ povedal a vyvalil oči.

„Ako vieš moje meno?“ spýtala som sa, pretože mi to stále nedochádzalo. On sa len neveriacky usmial a objal ma. V tom som pochopila a opätovne som to objatie. Po hodnej chvíli som sa odtiahla a pozrela na svojho brata. Bola som nemá od úžasu, nemohla som uveriť, že som ho našla. Ved mal byť mŕtvy! Nevedela som, ako mám reagovať na túto novozískanú informáciu, bola som v šoku a začala som plakať. Ja som našla svojho brata, svoje dvojča! S otázkou som sa pozrela do jeho očí, rovnakých aké som mala aj ja. Do očí, ktoré som poznala šesťnásť rokov, očí ktoré poznám viac ako svoje vlastné. Ako som si to mohla nevšimnúť? „Ako je možné, že žiješ?“ šepala som. On sa na mňa pozrel a spustil svoj príbeh „ Keď som mal 16 rokov, spoznal som jedno dievča. Myslel som si, že ju milujem, lenže bola.. no povedzme, že nebola tak celkom v poriadku. Ona brala drogy, vieš, a tak trocha ma na to zlákala a ja som jej nemohol povedať nie. Po pár týždňoch sme si povedali, že musíme újsť a začať nový život. Ona bola bohatá, takže peniaze neboli problém. Najskôr sme žili v chate jej rodičov, ale po pár týždňoch sme si začali liezť na nervy a ona ma vyhodila na ulicu. Nemohol som sa vrátiť domov, tak som ostal u jedného kamaráta. Tam som prepadol ešte aj alkoholu a nejak sa to cele pretiahlo na rok a ja som nevedel, čo mám robiť. Raz ma naši našli spať pred ich domom, keď ma už aj ten kamarát vyhodil a porozprávali sme sa. Po chvíľke premýšľania, kriku a hádok ma poslali žiť ku tete do Anglicka, pretože vedeli, že na liečenie nepôjdem a nechcel som, aby si vedela, ako som dopadol. Tak ti povedali, že som umrel. Lenže ja som celý ten čas strávil na anglickom vidieku, u tety, ktorá ma vyliečila. Bolo mi tam dobre, prvé dva roky boli síce hrozné, ale dalo sa to prežiť. Stále som však myslel na teba. Vedel som, že si myslíš, že som mŕtvy a taktiež som nechcel, aby si vedela, čo sa so

mnou stalo. A tak som pokračoval v tej lži.“ Pozrel na mňa, čakajúc, že naňho začnem kričať. Ja som tam však len sedela, nemohla som uveriť, že mi toto spravili. Celých desať rokov som si myslela, že je mŕtvy, žila som polovičný život, nikdy som nič nedosiahla a to celé kvôli ničomu?! Neveriacky som pozrela na Filipa, chlapca, ktorý bol pre mňa vzorom po toľké roky. Myslela som si, že ho poznám. Asi spozoroval zmenu v mojich očiach a zosmutnel. Vedela som, že presne toto očakával. Preto bol veľmi prekvapený, keď som povedala „Je pre mňa ťažké pochopiť, prečo by si si myslel, že ťa budem odsudzovať a stále nemôžem uveriť, že som premárnila 7 rokov môjho života trúchlením nad tebou. Ešte stále si však môj brat a verím, že tvoje úmysly boli dobré.“ Neveriacky na mňa pozrel a chcel niečo povedať, keď v tom sa celý náš svet prevrátil naruby. Niečo vykoľajilo vlak, ten sa dostal z koľajníc a rútil sa dole svahom. Cítila som, ako sa moje telo nadhadzuje v priestore a posledná vec, ktorú si pamätám je ruka môjho brata držiaca tú moju.

Snívalo sa mi o mojom detstve. V sne som mala asi sedem rokov a na sebe moje obľúbene žlté šaty. Okolo mňa boli členovia mojej rodiny, všetci sa smiali a tleskali. Práve som krájala svoju narodeninú tortu. Vedľa mňa stál Filip a pozeral na mňa s nadšením v očiach. Všetko bolo dokonalé. Zrazu moje oči zahľadla temnota. Scéna sa zmenila. Mala som 16 rokov a plakala som nad Filipovou fotkou. Matka ma držala za plece a šepkala mi chlácholivé slová. Čiernota okolo mňa plávala a napokon vošla aj do mňa.

Zobudila som sa a sprvu som nevedela, kde som. Ako prvé som počula pípanie prístrojov a potom som pohľadom zaostrila na strop a na miestnosť okolo mňa. Uvedomila som si, že som v nemocnici. Netušila som, čo sa stalo, v hlave mi hučalo a nemohla som sa na nič sústrediť. Cítila som, že mám niečo s rebrami a takmer celé telo som mala v obvazoch. Po chvíli vošiel do izby doktor. „Tak už ste sa prebrali, slečna.“ Chcela som odskenúť niečo sarkastické, ale v hrdle som mala strašne sucho. Sestrička, ktorá vošla tesne po doktorovi mi podala pohár plný vody. Malými dúškami som do seba vsala obsah pohára. Nechcela som sa na nič pýtať, pretože som tušila, že sa stalo niečo zlé. Po chvíli som to však už nevydržala. Pozrela som sa na nich spýtavým pohľadom. „Čo sa stalo?“ Doktor sa pozrel na sestričku s obavami v očiach. Jeho čelo sa zvrátilo, keď povedal: „Vlak, ktorým ste cestovali sa vykoľajil. Utrpeli ste ťažké zranenia hlavy a zopár zlomenín, vrátane rebier. Takmer sme vás stratili. Máte však silný korienok“ Silene sa usmial a na chvíľu som si pomyslela, že predsa len je všetko takmer v poriadku, keď si spomeniem na Filipa. „A ten muž, môj brat, s ktorým som bola v kupé, ako to s ním je?“ spýtam sa s panikou v hlase. Tentoraz sa doktor ani nesnaží usmiať sa, vážne mi pozrie do očí a povie „Obávam sa, že pán to neprežil. Keď prišli sanitky na pomoc, našli vás polomŕtvu a vedľa vás... vedľa vás našli Filipa. Už sa ho nepodarilo zachrániť.“ Pokračoval ďalej, ale ja som ho nevnímala. Nič som nevnímala.

Práve som ho znova stretla. Našli sme sa. Bol to môj brat. Moja duša.

Už sa im ho nepodarilo zachrániť.

Na pohreb som nešla. Nemyslím, že by som to vydržala. Pamätám, keď som mala šesťnásť rokov a myslela som si, že umrel. Vtedy žiaden pohreb nebol, pretože nebolo žiadne telo, ktoré by mohli pochovať. Zrazu som pocítila prudkú nenávisť k mojim rodičom. Mali mi povedať, že žije, mali to spraviť. Lenže oni mlčali, a tak som prišla o sedem rokov s mojím bratom. Bratom, ktorý je mŕtvy. Je mŕtvy a nič mi ho nevráti. Moje vnútro zaplavila obrovská bolesť. Kričala som, plakala som, ale nič mi nepomáhalo. Môj brat je mŕtvy.

Ďalšie dni som nevnímala, čo sa deje. Posledné roky som neudržiavala žiadne priateľstvá, takže nikto mi nevolal, aby zistil, ako sa mám. Vrátila som sa späť k rodičom, keďže môj podnájom už nebol môj a nemala som kde zostať. Naše zvítanie nebolo veľmi príjemné, keďže posledných sedem rokov sme sa nestretávali a ešte k tomu som ich vinila zo zatajovania Filipovho úteku do Anglicka ale aj tak som mamu objala a spolu sme si poplakali. Porozprávali sme sa o Filipovi, ukázala mi aj jeho denníky, ktoré si zo sebou priviezol a prečítala som si, čo všetko zažil, kým bol preč. Bolo mi znova do plaču, keď som čítala ako bojoval so závislosťou a ako strašne som mu chýbala. Keď už som myslela, že to mám za sebou, našla som v jednom z jeho kufrov list. Bol adresovaný mne. Neviem, prečo ho napísal, možno mi ho chcel poslať, kým bol preč, ale kým som nad tým začala priveľmi rozmýšľať, otvorila som ho a začala ho čítať.

„Milá Jana

Viem, že si myslíš, že som mŕtvy, ale nie je to tak. Je to nadhlo, takže ti to celé poviem, až keď sa stretneme. Čo bude čoskoro, pretože sa vraciam domov! Vezď však, že som na teba celých sedem rokov myslel a tešil som sa na svoj návrat. Ten som predlžoval naozaj veľmi dlho, ale musíš pochopiť, že to bolo pre mňa veľmi ťažké obdobie a musel som sa naučiť znova žiť. Dúfam, že mi odpustiš.

S láskou, Filip

Po prečítaní toho listu sa mi zakrútil celý svet. Bol plný nádeje. Nádeje, že sa znovu stretneme a začneme odznova. Cítila som silu tých slov. Ťažili ma na srdci, nemohla som uveriť, že sa to naozaj stalo. Môj brat je mŕtvy a my sme nikdy nemali šancu znova všetko napraviť.

Nasledujúce mesiace boli tým najťažším obdobím v mojom živote. Učila som sa odznova žiť, nachádzať šťastie tam, kde by som ho nikdy predtým nehládala. Stále ma trápila jeho smrť, to áno. Nemyslím, že niekedy na ňu zabudnem. Ani na sekundu. Ale snažila som sa. Našla som si nových priateľov, spojila som sa s tetou, ktorá liečila môjho brata. Vyrozprávala mi o jeho pobyte u nej všetko, čo som si nemohla prečítať z jeho denníkov. Plakala som, ale zároveň som bola šťastnejšia ako za celých sedem rokov. Nie vždy som to zvládala. Stále boli obdobia, keď som sa snažila nájsť zmysel života. Bolo ich viac ako dokážem spočítať. Môj brat však bol stále pri mne a dohliadal na mňa.